

TYÖIKÄISTEN JA IKÄIHMISTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA

Johdanto

Kosken TI kunta on laatinut työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman. Mukana suunnitelman teossa ovat olleet eritahot kuten tekninen, sivistys-, vapaa-aika- ja sosiaalityö. Suunnitelman laadinnassa on kuultu myös vanhus- ja vammaisneuvostoa sekä hyvinvointityöryhmää, joka koostuu mm. työikäisten ja ikäihmisten kanssa työskentelevistä ammattilaisista.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteena on vaikuttaa päätöksenteon rakenteisiin niin, että eri toimialojen ja yhdyspintojen yhteistyökäytännöt, rakenteet sekä palveluverkko suunnitellaan tukemaan kuntalaisten hyvinvoinnin kokonaisuutta.

Hyvinvointisuunnitelma on jaettu neljään kohtaan: 1. Asuminen, ympäristö ja turvallisuus, 2. Ohjaus- ja neuvontapalvelut, 3. Peruspalvelut, 4. Yhdistykset, seurat ja vapaaehtoistyö ja 5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Hyvinvointisuunnitelma on osa sähköistä hyvinvointikertomusta ja se on kuntalaisten luettavissa osoitteessa www.hyvinvointikertomus.fi. Työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman lisäksi Koski TI kunta on laatinut lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja se on myös luettavissa [hyvinvointikertomus.fi](http://www.hyvinvointikertomus.fi) sivustolla. Sähköisen hyvinvointikertomuksessa on myös viimeisimmät hyvinvointi-indikaattorit hyvinvointityön seurantaan ja arviointia varten.

Lisäksi hyvinvointisuunnitelman pohjalta on myös laadittu hyvinvointiseurantataulukko. Se on laadittu työkaluksi niille moniammatillisille työryhmille kuten hyvinvointityöryhmä ja vanhus- ja vammaisneuvosto, jotka seuraavat kohderyhmän hyvinvointityön tavoitteiden etenemistä ja toteutumista kunnassa sekä lisäävät uusia tavoitteita tarpeen mukaan.

1. Asuminen, ympäristö ja turvallisuus

1.2 Kuntalaisilla käytettävissä asumistarpeeseen hyvä asunto, joissa huomioidaan esteettömyys sekä muut erityistarpeet. Ikäihmisten ja erityisryhmien kotona pärjäämisen tukeminen, jossa tavoitteina ovat ennakoivien palvelujen saaminen tarpeeksi ajoissa, osallistumisen tukeminen, asuntotarpeen tyydyttäminen korjaamalla ja hankkimalla uusia, kotihoidon vahvistaminen, omaishoitajuuden lisääminen, kuntouttavan ryhmätoiminnan kehittäminen, tehostetun palveluasumisen ja perhehoidon riittävyyden turvaaminen. Erityisryhmien tarpeiden huomiointi, kotona asumista tukeva palvelujärjestelmä, hoitosuunnitelmien ja sijoitusten onnistuminen. Toimintakyvyn tukeminen sekä kotihoidon sisällön tarkastaminen ja toimintatapojen yhtenäistäminen Härkätien alueella. Tulevaisuudessa tavoitteena olisi tarkastella yhteisöllisten asumismallien kehittämisen mahdollisuuksia kunnassa.

1.2 Asumispalvelut on tarkoitettu henkilöille, jotka tarvitsevat eri syistä tukea ja palveluja asumisensa järjestämiseen. Ikäihmisten ja vammaisten asumispalveluista vastaa sosiaaliohjaaja. Hän vastaa vammaispalvelulain mukaisten asuntojen muutos- ja korjaustöiden arvioimisesta ja neuvoo ja opastaa tarvittaessa. Asuntojen toimivuus ja turvallisuus varmistetaan esteettömyyssuunnitelman mukaisesti.

Asunnon muutostyöt

Kunta voi harkintansa mukaan tukea omassa kodissa selviytymistä myöntämällä taloudellista tukea asunnon varusteluun ja muutostöihin (esim. luiskat, tuet, pesutilojen muutokset jne). Korvausta voivat saada ikäihmiset ja vammaiset, joille muutostyöt mahdollistavat asumisen jatkamisen kotona. Asuntojen korjausavustusta haetaan kunnasta.

1.3 Esteettömyys antaa kaikille mahdollisuuden osallistua. Esteettömyydellä pyritään edistämään vammaisten ja eri tavoin toimintaesteisten henkilöiden edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena. Esteet ei ole pelkästään liikkumisen esteitä, esteet ovat myös kuulemisen ja näkemisen haitta. Hyvä ympäristö on esteetön. Kunta pyrkii edistämään rakennetun ympäristön ja palvelujen esteettömyyttä ja saavutettavuutta. Kuntaan on nimetty oma esteettömyysasiamies ja esteettömyyssuunnitelma (tulossa 2020).

1.4 Kunnan liikenneturvallisuussuunnitelma on osa Loimaan seudun liikenneturvallisuussuunnitelmaa ja se on laadittu seudun kuntien ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen yhteistyönä. Liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteena on edistää kokonaisvaltaisella tavalla nykyistä vastuullisempaa ja turvallisuushakuisempaa liikkumista seudulla. Suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä pyritään merkittävästi vähentämään seudulla tapahtuvien liikennekuolemien ja liikenteessä loukkaantuneiden määrää. Tavoitteena on myös edistää nykyistä kestävämpää liikkumista, jolla terveys- ja ympäristövaikutusten ohella on myönteinen vaikutus myös liikenneturvallisuuskehitykseen. Toimenpide-ehdotuksena on kehittää kevyenliikenteen käytön mahdollisuuksia ja jalkakäytävien lisääminen. Liikenneturvallisuussuunnitelma on luettavissa osoitteessa: www.doria.fi/bitstream/handle/10024/87660/Raportteja_124_2012.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Kuntaan kootaan myös vuoden 2020 aikana uusi liikenneturvallisuustyöryhmä. Lisäksi Loimaan seutukunnalle on palkattu liikennesuunnittelun koordinaattori, jonka tavoitteena on lisätä alueen yhteistyötä sekä tukea kuntien paikallistason liikenneturvallisuussuunnitelmien toteuttamista.

2. Ohjaus- ja neuvontapalvelut

2.1 Elinkeinoasiantuntija neuvoo ja opastaa Koski TI:n alueella toimivia, yritystoimintaa aloittavia ja alueelle sijoittuvia yrityksiä. Elinkeinoasiantuntijan palvelut ovat asiakkaille maksuttomia ja täysin luottamuksellisia. Tarvittaessa asiakas ohjataan erityisasiantuntijapalvelujen pariin. Ohjaus- ja neuvontapalveluiden lisäksi elinkeinoasiantuntijan tavoitteena on elinkeinotyön kehittäminen kunnassa, toimenpiteinä mm. yrittäjien tapaamiset ja vuoropuhelun lisääminen yrittäjien sekä kunnan välillä.

2.2 Sosiaalipalveluita voi hakea monella tavalla. Sosiaalipäivystystä järjestetään ympärivuorokautisen kiireellisen ja välttämättömän avun turvaamiseksi erilaisissa sosiaalisissa kiire- ja hätätilanteissa. Virka-aikana päivystää Koski TI sosiaalitoimi, sosiaaliohjaaja ja sosiaalityöntekijä ja virka-ajan ulkopuolella Sosiaalipäivystys palvelee kaikenikäisiä kiireellisten sosiaalipalveluiden tarpeessa olevia. p. (02) 262 6003. Hätätilanteessa soita 112!

❖ Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä

Jos terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö, sosiaalikuraattori taikka sosiaalitoimen, opetustoimen, liikuntatoimen, lasten päivähoidon, pelastuslaitoksen, Hätäkeskuslaitoksen, Tullin, poliisin, Rikosseuraamuslaitoksen, työ- ja elinkeinoviranomaisen, Kansaneläkelaitoksen tai ulosottoviranomaisen palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tietää henkilöstä, jonka sosiaalihuollon tarve on ilmeinen, hänen on ohjattava henkilö hakemaan sosiaalipalveluja tai henkilön antaessa suostumuksensa otettava yhteyttä kunnallisesta sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta tuen tarve arvioitaisiin. (35 § 1 mom.) Ilmoituksen sosiaalihuollon tarpeessa olevasta henkilöstä voi tehdä myös yksityishenkilö.

Pyydä apua! –nappi on kunnan verkkopalvelussa oleva nappi, jota painamalla kuka tahansa voi pyytää apua tai palvelua, jättää yhteydenottopyynnön.

Koski TI kuuluu Turun talous- ja velkaneuvonta-alueeseen. Velkaneuvonta tarjoaa talous- ja velkaongelmista kärsiville apua avustamalla mm. velkojen järjestelmissä tai antamalla talousneuvontaa. Palvelutarpeen arviointia voi pyytää sosiaalitoimesta virka-aikana tai kiireellisissä tapauksissa sosiaalipäivystyksestä numerosta 112. Lisäksi Koski kuuluu KomPassi –toiminnan alueelle. KomPassi tarjoaa ohjausta ja neuvontaa ikäihmisille ja omaishoitajille.

2.3 Seura- ja yhdistystoiminnan neuvontapalveluista vastaa hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvointikoordinaattori ylläpitää yhdistysrekisteriä ja vastaa tiedostuksesta sekä järjestää mm. yhdistysiltoja noin 4 kertaa vuodessa. Lisäksi kunnan kotisivuilta löytyy

Kunta-järjestöyhteistyön askeleet –malli, jossa kerrotaan yhdistysten ja kunnan yhteistyöstä tarkemmin, malli löytyy osoitteesta: <https://koski.fi/koskelaiset-yhdistykset/>.

2.4 Elintapaohjauksen palvelutarjottimelle on koottu alueella toimivia matalan kynnyksen liikuntaryhmiä sekä ravitsemukseen, painonhallintaan ja unettomuuden lääkkeettömään hoitoon liittyviä palveluja. Elintapaohjauksen palvelutarjotin löytyy kunnan kotisivuilta osoitteesta: www.koski.fi/elintapaohjaus/.

2.5 Kansalaisneuvonta ohjaa oikeaan julkiseen palveluun ja neuvoo palveluiden käytössä. www.kansalaisneuvonta.fi

3. Peruspalvelut Kosken TI kunnassa

3.1 Koski TI tuottaa palveluita kuntalaislähtöisesti. Palveluissa painotetaan ennaltaehkäiseviä ja asukkaita aktivoivia toimia.

Kosken TI kunta kuuluu Härkätien sosiaali- ja terveystalouden yhteistoiminta-alueeseen. Yhteistoiminta-alue järjestää Kosken TI kunnan perusterveydenhuollon palvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut, ikäneuvolan palvelut, sekä yhteistoiminta-alueen sopimukseen sisältyy vuoden 2020 alusta myös perhekeskuksen palvelut. Erikoissairaanhoidon palvelut järjestetään Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kautta, kunta on koonnut elintapaohjauksen palvelutarjottimen erikoissairaanhoidon käyttöön.

Koskella TI sijaitsevalla terveysasemalla on lääkärint vastaanotto, neuvola, hammashoito sekä laboratoriopalvelut. Lisäksi Koskella TI toimii kotisairaanhoidon sekä vuodeosasto Härkätien terveyskeskus Liedon yksikössä.

Sosiaalipalvelut kunta tuottaa pääosin itse (erityishuollon, mielenterveys- ja päihdepalveluita, eräitä lastensuojelun laitospalveluita sekä yksityistä ikääntyneiden palvelutoimintaa lukuun ottamatta). Sosiaalityön tehtävänä on tukea yksilöitä, perheitä ja yhteisöjä selviytymään ongelmistaan ja lievittämään niiden aiheuttamaa ahdistusta. Sosiaalityötä tehdään antamalla neuvontaa ja ohjausta, selvittämällä asiakkaiden kanssa heidän ongelmiaan sekä järjestämällä muita tarvittavia tukitoimia, jotka ylläpitävät ja edistävät yksilön ja perheen turvallisuutta ja suoriutumista sekä yhteisöjen toimivuutta.

3.2 Vanhustyö

Vanhustyön tavoitteena on, että mahdollisimman moni ikäihminen voi elää itsenäisesti omassa kodissaan ja tutussa, turvallisessa sekä viihtyisässä ympäristössä. Ikäihmisille suunnattujen palvelujen järjestämisessä otetaan huomioon ikäihmisten sekä heidän omaistensa tai läheistensä toivomukset ja tarpeet.

Kunnan toiminnalla tuetaan ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitämistä ja sen myötä omatoimisuuden säilymistä mahdollisimman pitkään. Ikäihmisten kotona selviämistä tuetaan mm. tarjoamalla 70-vuotiaille terveystarkastukset, yksilöohjausta ja tarvittaessa myös kotikäyntejä. Liedon terveysasemalla toimii myös Elintapaohjauksen ryhmä sekä Koskella tarvittaessa tasapainoryhmä, joka on tarkoitettu ikäihmisille. Lisäksi kotona asumisen tukemiseksi on kuntouttavan työn ja varhaisen tuen käyttämistä lisättävä. Myös palveluohjauksen sisältöjä tulisi laajentaa niin, että myös kulttuuri- liikunta ja järjestöjen hyte-palvelut linkitettäisiin niihin, esimerkiksi liikunta ja elintapaohjauksen lisääminen yksilöohjauksessa.

Kosken TI kunnassa tehdään tiivistä yhteistyötä kunnan, kolmannen sektorin ja seurakunnan välillä vanhustyön tukemiseksi. Seurakunnalla on esimerkiksi ikäihmisten kohtaamispaikka Tutuntupa sekä Eläkeliitolla paljon eri harraste- ja keskustelutilaisuuksia ikäihmisille. Kunnassa toimii myös aktiivinen ja säännöllisesti kokoontuva muistikahvila. Kahvila kokoaa yhteen muistiongelmiaisten tai heidän läheistensä porukan, jossa paikalla on yleensä noin 50-90 ihmistä. Matalankynnyksen tilaisuudessa kaikki pääsevät kertomaan halutessaan omia kokemuksiaan ja ideoimaan uusia aiheita kahvilaan. Kahvilaa vetää muistihoitaja.

Myös omaishoitajien asemaa ja tukemista halutaan vahvistaa kunnassa. Loimaan Seudun OmaisOiva, SPR ja kunta (sosiaali-, terveys- ja hyvinvointipalvelut) ovat tiivistäneet yhteistyötä luomalla omaishoitajien asioita käsittelevän yhteistyöryhmän, joka kokoontuu noin 5-6 kertaa vuodessa pohtimaan omaishoitajien asioita sekä järjestää yhteistyössä omaishoitajille erilaista toimintaa. Tavoitteena on saavuttaa omaishoitajat entistä paremmin ja pyrkiä tukemaan heidän yksilöllisiä tarpeitaan ja jaksamistaan. Kunta mm. jakaa OmaisOivan tiedotteet kaikille kunnassa toimiville omaishoitajille. OmaisOiva SPR on käynnistänyt myös ikäihmisille suunnattua ystävätoimintaa kunnassa ja tekee yhteistyötä mm. kotipalvelun kanssa. Vapaaehtoisia ystäväpalveluun on tullut rutkasti ja kursseja on nyt pidetty noin 2 krt. vuodessa. Tuetut ihmiset ovat olleet lähinnä kotipalvelun ja palvelukeskuksen asiakkaita, mutta myös näiden palveluiden ulkopuolella olevat ikäihmiset pääsevät halutessaan mukaan palvelun piiriin. Lisäksi Loimaan Seudun OmaisOiva on järjestänyt erilaita toimintaa kuten vertaisryhmät, hyvinvointipäivät ja erilaiset omaishoitajille suunnatut matkat.

Kunta tukee omassa kodissa asumista kotipalvelulla sekä tukipalveluilla, joita ovat ateria-, turva-, kuljetus-, sauna- ja pyykkipalvelut. Turvapuhelinpalveluita tuotetaan yhteistyössä yksityisten palveluntarjoajien kanssa. Kotipalvelun antama hoito perustuu yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Hoitoa arvioidaan säännöllisesti kotikäyntien yhteydessä ja suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa. Kotona asuvaa ikäihmistä hoitavaa omaista tai läheistä tuetaan omaishoidon tukea maksamalla. Omaishoidon tuen maksamisella pyritään vähentämään tehostetun palveluasumisen tarvetta.

Kun ikäihmisen toimintakyky on heikentynyt siinä määrin, että hän ei selviydy omassa kodissaan tukitoimien turvin, hänellä on mahdollisuus asumiseen ja hoivaan perhehoidossa, tai toimintakykyä ylläpitävään ja kodinomaiseen palveluasumiseen vanhusten palvelukeskuksessa. Palvelukeskuksessa toimii tavallinen tehostetun palveluasumisen osasto ja dementiayksikkö. Päätöksen palveluasumisesta tekee moniammatillinen SAS-ryhmä. Lisäksi palvelukeskus tarjoaa kotona asuville ikäihmisille intervallihoitoa, päivätoimintaa ja toimii kotona asuvien ikäihmisten tukipalvelukeskuksena. Intervallihoidon yhtenä tavoitteena on helpottaa ikäihmisten siirtymistä terveyskeskushoidosta kotiin ja näin mahdollisesti lyhentää terveyskeskuksessa tapahtuvaa kotiutumisen odottamista.

Varsinais-Suomen keskitetty asiakas- ja palveluohjaushanke KomPAssin jatkosta on sovittu Varsinais-Suomen kuntien yhteisellä sopimuksella ajalle 1.12.2018 – 31.12.2020. Turku isännöi toimintaa. Lisäksi toimintakyvyn ja terveyden sekä hoidon ja laadun vaikuttavuuden mittaamiseen kehitetyn RAsoft-menetelmän käyttöönottoa on toistaiseksi lykätty Kosken TI kunnassa, mutta mahdollisesti se otetaan käyttöön kotihoidossa vuoden 2020 aikana.

3.3 Vammaispalvelut

Vammaishuollon tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön mahdollisuuksia elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä yksilölliset tarpeet huomioiden. Lisäksi tavoitteena on vammaisten osallistumista ja omatoimisuutta vahvistavat tukitoimet. Vammaishuolto pyrkii ehkäisemään sekä poistamaan vammaisuuden aiheuttamia esteitä ja haittoja. Tavoitteena on turvata kunnan asukkaille taloudellisesta ja sosiaalisesta asemasta riippumatta vammaispalvelulain mukaiset palvelut. Toiminnan painopisteitä ovat vammaisten henkilöiden osallistumisen esteiden poistaminen, palvelut ja kuntoutus. Vammaishuollossa palvelusuunnitelmien kautta toteutetaan subjektiivisia oikeuksia mahdollisimman vaikuttavasti, asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Vammaispalveluiden yhteyshenkilönä kunnassa toimii sosiaaliohjaaja.

3.4 Mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsivien kuntalaisten asumis- ja kuntoutuspalvelut

Härkätien sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistoiminta-alueella mielenterveys- ja päihdepalveluita järjestetään kuntien (Koski TL, Lieto, Marttila) sosiaalitoimessa, terveyspalveluissa sekä mielenterveys- ja päihdeyksikössä. Mielenterveys ja päihdepalveluihin kuuluvat mm. tukikeskustelut, mielenterveysarviointit sekä päivystysvastaanotto. Ajokorttiseurannat, päihdevastaanotot, päihdearviointit ja korvaushoito. Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoiminta, asumispalvelut ja päihdekuntoutus. Mielenterveys- ja päihdeyksikön palveluihin kuuluvat myös neuropsykiatrisen valmennus sekä työttömien terveydenhuolto.

Matalan kynnyksen palvelut halutaan säilyttää kunnassa lähipalveluna. Tavoitteena mielenterveyttä edistävien voimavarojen esille nostaminen ja yksilöllisten voimavarojen tunnistaminen terveydenhuollossa, harrasteryhmissä sekä muissa kunnan palveluissa. Mielenterveysasiakkaille järjestetään yhdistystalolla yhtenä päivänä viikossa päivätoimintaa. Ryhmänvetäjänä toimii kuntoutusohjaaja ja kotipalvelun kodinhoitaja (20 % osuus). Päihdepalvelut on hankittu vuoden 2013 alusta lukien ostopalveluna Härkätien sosiaali- ja terveystalosta. Lisäksi kunnassa toimii AA-ryhmä kerran viikossa.

Kunnassa ehkäisevän päihdetyön yhteyshenkilönä toimii sosiaalijohtaja. Kunnassa on tarkoitus kartoittaa kunnan ehkäisevän päihdetyön tilanne ja käynnistää ehkäisevän päihdetyön työryhmä. Kunta kuuluu Härkätien ehkäisevän päihdetyön-suunnitelman piiriin. Tavoitteena on päihteiden käytön haitoista tiedottaminen sekä terveisiin elämäntapoihin ohjaaminen terveydenhuollossa sekä ottaa päihteet ja rahapelaaminen puheeksi kaikissa sote-palveluissa.

3.5 Perheiden tukipalvelut

Kunnassa panostetaan vahvasti perheiden tukemiseen. Laadukkaan varhaiskasvatuksen ja sivistyspalveluiden lisäksi sosiaalitoimi tarjoaa maksutonta perheiden kotipalvelua ja perheohjaajaa avuksi arjen haasteisiin. Perhetyötä toteutetaan lastensuojelun avoimuuden tukitoimena ja ennaltaehkäisevänä tukena. Lastensuojelun sosiaalityöntekijä ja perheohjaaja arvioivat perheiden tuen tarvetta.

Lisäksi kunta tekee tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin ja seurakunnan kanssa perheiden tukemiseksi, mm. MLL ja Nuorisosseura sekä urheiluseuran Koske Kaiku ovat merkittäviä toimijoita kunnassa.

3.6 Työllisyyspalvelut

Kunnan sosiaaliohjaaja tekee tiivistä yhteistyötä alueen TE-toimistojen kanssa asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tavoitteena on aikuiskoulutuksen kehittäminen esimerkiksi oppisopimuskoulutusmahdollisuuksien kartoitus esimerkiksi kunnan ja kouluyritysyhteistyön avulla.

Kunnan tavoitteena on pitkäaikaistyöttömien määrän pitäminen hallinnassa, mutta valitettavasti mm. korona-kriisin vaikutus tulee viiveellä näkymään mm. pitkäaikaistyöttömien määrän kasvussa. Kosken TI kunnassa toimii Työpaja kuntouttavaa työtoimintaa tarvitseville nuorille ja aikuisille. Pajalla toimii yksi kokopäiväinen ja yksi osa-aikainen ohjaaja sekä määräaikainen työvalmentaja (rahoitus vuoden 2020 loppuun), jonka palvelut on tarkoitettu ensisijaisesti nuorille, mutta myös työikäisille.

Työpajalla asiakkaat saavat työelämätaitojen lisäksi henkilökohtaista ohjausta elämän haasteisiin ja apua esimerkiksi opiskelu tai työkokeilupaikan etsimiseen. Työpaja tekee tiivistä yhteistyötä mm. kunnan sosiaalipalvelujen kanssa.

Toimeentulotuki on viimesijainen toimeentuloturvan muoto tilanteissa, joissa henkilön tai perheen tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin. Perustoimeentulotuki siirtyi Kelan tehtäväksi vuoden 2017 alusta. Kunnan maksettavaksi jäävä toimeentulotuki on joko täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea.

3.7 Sähköiset asiointipalvelut

Sähköiset palvelut on koottu kunnan kotisivuille, ja ne löytyvät kaikki samasta paikasta. Sähköisiä asiointipalveluita ovat: Ilmoita tapahtuma kalenteriin (yhdistyksille ja seuroille), Ilmoita tietoja kuntatiedotteeseen (yhdistyksille ja seuroille), Kiinteistöhuoltokutsu, Kuluttajan e-lasku, Kuntalaisaloite.fi, Loisto verkkokirjasto, Lupapiste, Vesimittarilukemailmoitus ja Auranmaan yritys- ja palveluhakemisto. Lisäksi kotisivuilta peruskouluun ja varhaiskasvatukseen on suunnattu omat sähköiset palvelut. Myös terveydenhuollolla on oma sähköinen ajanvarausjärjestelmä. Digineuvonta -palveluita ei tällä hetkellä ole kunnassa, kunta on liittynyt Loimaan seudun digituonverkostoon. Lisäksi kuntaan on nimetty oma digituen yhteyshenkilö sekä koottu työryhmä suunnittelemaan palvelumallia, myös eläkejärjestön edustajia on kutsuttu mukaan.

Lisäksi kunta kokoaa sähköisten tiedotteiden lisäksi paperisen kuntatiedotteen kolme kertaa vuodessa, joka jaetaan kaikkiin kotitalouksiin. Kuntatiedotteesta löytyvät kaikki kunnan ajankohtaiset palvelut sekä yhdistysten ja seurojen tarjonta. Tiedote löytyy myös sähköisenä kunnan kotisivuilta.

3.8 Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluissa painopistealueet ovat hyvät liikuntamahdollisuudet, omaehtoisen harrastamisen tukeminen, terveysliikunnan ja kuntalaisten hyvinvoinnin painottaminen. Liikunta on nostettu kuntastrategian painopistealueeksi. Liikuntapalvelut toimii tiiviissä yhteistyössä kansalaisopiston ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kunnassa on todella hyvät sisä- ja ulkoliikuntamahdollisuudet ja juuri uudistettu kuntosali. Kunnassa työikäisten liikunnallisia elämäntapoja on pyritty edistämään mm. monipuolisia ja matalankynnyksen liikuntaryhmiä tarjoamalla sekä liikkumiseen kannustavia tempauksia ja tapahtumia järjestämällä. Kunta tarjoaa maksuttomat ryhmäliikuntapalvelut eläkeikäisille sekä ilmaisia kuntosalivuoroja. Ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitäminen koetaan tärkeäksi ja heille on suunnattu myös erilaisia matalankynnyksen liikuntaryhmiä. Kunnassa on myös panostettu liikuntapaikkojen ylläpitoon ja niiden turvallisuuden varmistamiseen säännöllisillä tarkastuksilla.

Lisäksi kunta on saanut vuodelle 2020–2021 AVI:lta liikunnallisen elämäntavan kehittämisavustuksia Liikkuva-aikuinen ja Ikiliikkuja kehittämissankkeisiin. Kolmevuotiset kehittämissankkeet haetaan vuosi kerrallaan. Hankkeiden tarkoituksena on lisätä niiden kuntalaisten liikuntaa ja terveitä elämäntapoja, jotka nyt ovat muiden palveluiden ulkopuolella. Tavoitteen on perustaa osallisuuden vahvistamiseksi mm. liikuntaraateja, hyvinvointiryhmiä, lisätä tiedostusta matalankynnyksen liikuntapalveluista ja kouluttaa liikunnan ja terveyden huollon ammattilaisia matalankynnyksen liikunnan- sekä elämäntapaohjaukseen sekä käynnistää liikuntakirjasto kuntaan.

3.9 Kulttuuripalvelut

Kosken TI kirjasto, jossa on hyvin koulutettu ja palveleva henkilökunta, ajantasainen aineisto ja nykyaikaiset laitteet. Kirjasto ja kulttuuritoimi tarjoavat kulttuurista hyvinvointia, iloa ja elämyksiä kaikille kuntalaisille. Kulttuuritoimi tukee paikallista kulttuuriharrastusta ja toimii tiiviissä yhteistyössä kansalaisopiston ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Lisäksi kulttuuritoimi järjestetään kulttuuritilaisuuksia kunnassa sekä matkoja muualla järjestettäviin kulttuuritapahtumiin. Kulttuuritoimintaa on tarkoitus kehittää osallisuuden vahvistamiseksi lisäämällä mm. matalankynnyksen toimintaa kuntalaisten toiveiden pohjalta esimerkkinä uudet harrasteryhmät ja vaikka kuntalaisten ”oma olohuone” –idea. Myös digituen tarjoaminen kirjastossa on tavoitteena ja lähinnä ikäihmisten osalta nämä digipalvelut koetaan tarpeellisiksi. Tämän palvelun kehittämisessä yhtenä tärkeänä yhteistyökumppanina on Eläkeliitto.

4. Yhdistykset, seurat ja vapaaehtoistyö

4.1 Yhteistyö järjestöjen ja seurojen kanssa

Kunta on tunnettu aktiivisesta järjestö- ja seuratoiminnastaan. Kunnassa toimii noin neljäkymmentä aktiivista yhdistystä ja seuraa. Viimeisemmän Palvelukyselyn 2019 tulosten pohjalta 66% vastanneista kuuluu johonkin yhdistykseen tai seuraan.

Kuntaan on nimetty vuoden 2019 alussa 50 % hyvinvointikoordinaattori, jonka tehtävän kuvaan kuuluu kolmannessektorin yhdyshenkilönä toimiminen ja järjestö-kuntayhteistyön lisääminen.

Kunta järjestää yhdistysiltoja 2-4 kertaa vuodessa. Kokoonkutsujana toimii kunnan hyvinvointikoordinaattori ja mukaan ovat kutsuttu vaihtelevasti myös muita viranhaltijoita, hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja ja kaikki kunnan järjestöt ja seurat.

Hyvinvointikoordinaattori on koonnut ja päivittää kunnan yhdistysrekisteriä.

Hyvinvointikoordinaattori seuraa ja koordinoi järjestöyhteistyötä ja hän tuntee jokaisen toimijan henkilökohtaisesti. Jopa kunnanjohtajan puheille pääsee tarvittaessa helposti, joten toimielimiä ei tarvita systemaattisen ja läpinäkyvän yhteistyön takaamiseksi. Kunta auttaa yhdistyksiä viestinnän toteuttamisessa, jotta yhdistykset ja niiden toiminta tulisi tutuiksi kaikille.

4.2. Tukikeinot järjestöille ja seuroille

Kunnan hyvinvointikoordinaattori käy jatkuvaa vuoropuhelua järjestöjen kanssa ja tarjoaa opastusta ja neuvontaa. Kunnan muutkin virkamiehet kunnanjohtajaa myöden ovat helposti tavoitettavissa. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävänkuvaan kuuluu tuen koordinointi mm. ulkopuolisen rahoituksen hankinnassa. Tukea tarjotaan kaikille avoimesti ja yhdenvertaisesti. Hyvinvointikoordinaattori mm. kokoaa sähköisen listan eri yhdistysten osaamisesta (esim. järjestysmieskortti) ja tavaroista, joita voivat toisiltaan lainata tai vuokrata.

Hyvinvointikoordinaattori koordinoi järjestöjen osaamisen kehittämisen kokonaisuutta kunnassa, kuten yhteisen tapahtumakalenterin koostaminen sekä yleistä tiedon jakamista. Järjestöille on erityisen tärkeää pienessä kunnassa, ettei isot tapahtumat mene päällekkäin. Naapurikuntien kanssa on myös hyvä tehdä yhteismarkkinointia ja viestintää.

Lisäksi hyvinvointikoordinaattori on apuna uusissa yhdistyshankkeissa ja neuvoa, miten kunnassa on helppo toimia.

4.3 Tilat järjestöille ja seuroille

Kunnassa on kunnan omistama yhdistystalo, jonka tiloja yhdistykset voivat maksutta käyttää. Talossa löytyy kokoontumis-, toimisto- ja varastotiloja.

Muita kunnan omistamia tiloja, jotka on tarkoitettu myös yhdistysten käyttöön, ovat Hevonlinnan ulkoilukeskus, jossa on mm. talousrakennus ja grillikota sekä Liipolanjärven uimaranta, jossa on saunarakennus takkatiloineen. Paikkakunnan seurojen, yhdistysten ja järjestöjen liikuntatoiminta on kunnan omistamissa liikuntatiloissa (liikuntahalli ja urheilukentät) maksutonta ja varaukset voi tehdä suoraan erilliseltä nettisivustolta osoitteesta www.koski.varaus.fi.

4.4 Avustukset järjestöille ja seuroille

Kunta jakaa eritoimialoille (kulttuuri, liikunta ja nuoriso) suunnattuja avustuksia, jotka ovat läpinäkyviä ja niillä on selkokieliset ohjeet ja yhteyshenkilönä toimii kunkin toimialan viranhaltija. Kunta jakaa myös erillisiä hankekohtaisia avustuksia. Avustuksia voi hakea kevyellä menettelyllä ja tarvittaessa myös ympäri vuoden.

4.5 Vapaaehtoistyö

Kunta on tunnettu yhteisöllisyydestään ja järjestöaktiiveja on paljon väestömäärään nähden. Vapaaehtoistyö on koordinoitu kunnan, seurakunnan ja järjestöjen kautta. Vapaaehtoistyön merkitys kasvaa kunnassa erityisesti väen ikääntyessä ja tähän onkin panostettu mm. erilaisten kehittämishankkeiden avulla, joissa yhtenä tavoitteena on kehittää vapaaehtoistyötä esimerkiksi vapaaehtoisten koulutuksia järjestämällä.

5. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

5.1 Ravitsemusasiat, ravitsemustilan jatkuva seuranta

Sydän- ja verisuonitautien määrät ovat kunnassa korkealla tasolla. Ravitsemusohjeistuksen, ylipainon ja liikkumattomuuden vähentämisen kunnassa, näihin pyritään vaikuttamaan mm. Liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeilla sekä monialaisen yhteistyön kehittämisellä.

5.2 Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen

Tavoitteena saada hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kaikkia väestöryhmiä kiinnostaviksi asioiksi. Tavoitteena on myös hyvinvointiasioiden tuominen näkyväksi mm. kunnan tiedotuksessa.

Kunnassa toimii vanhus- ja vammaisneuvosto ja sen toimintaa on tarkoitus vahvistaa aktivoimalla ja tihentämällä kokoontumisia. Neuvoston koolle kutsujana toimii sosiaalijohtaja. Neuvoston kautta saatavat tiedot heidän edustamiltaan kohderyhmiltä ovat kunnan hyvinvointityön kannalta erittäin tärkeitä. Esimerkkinä tämän hyvinvointisuunnitelman kommentointi neuvostolla on erittäin oleellista kohderyhmän terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyössä. Tulevaisuudessa tavoitteena olisi myös, että neuvosto laatisi merkityksellisuuden lisäämisen ja yksinäisyyden vähentämisen idealistan. Tämän avulla eri toimijoiden olisi helpompi painottaa toimintojaan ikäihmisten toivomaan suuntaan sekä panostaa ennaltaehkäisevään työhön.

Kunta pääsi mukaan myös Kestävä kaupunki- hankeen kautta osallisuussparraukseen, joka toteutetaan kevään 2020 aikana. Sparraus keskittyy lähinnä ikäihmisten ja lähinnä ilman muita palveluita ja yhteisöjä olevien osallisuuden lisäämiseen kunnassa sekä kuntaorganisaation johdon kouluttamiseen.

Kunta teettää myös hyvinvoinnin mittaamiseen tarkoitettua palvelukyselyä kuntalaisille, vähintään kerran valtuustokaudessa.

Vuoden 2019 palvelukysely postitettiin paperisena lomakkeena kaikkiin kotitalouksiin sekä se oli täytettävänä myös sähköisenä kunnan kotisivuilla. Kyselyn 2019 tulokset on julkaistu kunnan kotisivuilla sekä paperinen yhteenveto on ollut saatavilla mm. kirjastosta. Palvelukyselyssä esille nousseista kehittämistarpeista järjestettiin työpaja syksyllä 2019. Työpajaan kutsuttiin kuntalaisia kaikista ikäryhmistä. Pajan tavoitteena oli löytää konkreettisia ideoita hyvinvoinnin edistämiseksi Kosken TI kunnassa.

5.3 Yhdistysten ja yhteisöjen hyvinvoinnin terveyden edistäminen

Yhdistykset ja yhteisöt ovat mukana arvioimassa ja kehittämässä terveyden ja hyvinvoinnin palveluita, mm. toimimalla asiantuntijoina erilaisissa työryhmissä eri hallintoaloilla. Kunta on mukana tukemassa ja kehittämässä yhdistysten toimintaa, esim. hyvinvointikoordinaattorin avustuksella ja yhdistysiltoja järjestämällä. Yhdistyksille tarjottavat palvelut on tuotu esille kunnan kotisivuilla.

5.4 Alueellisen yhteistyön lisääminen

Kuntaan on nimetty hyte-koordinaattori, jonka tehtävänkuvaan kuuluu hyvinvoinnin edistäminen kunnassa sekä Varsinais-Suomen hyte-koordinaattoreiden verkostoon kuuluminen, hyte-koordinaattorina toimii hyvinvointikoordinaattori. Myös muu alueellisen yhteistyön lisääminen kuuluu hyvinvointikoordinaattorin tehtävänkuvaan.

5.5 Hyvinvointityöryhmien vahvistaminen moniammatillisilla ja poikkialueellisilla yhteistyöverkostoilla

Kosken hyvinvointi johtaa kunnan toimialajohtajista koostuva johtoryhmä. Lisäksi monialainen yhteistyöryhmä Kosken Verkko vastaa lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien laadinnasta ja niiden seurannasta sekä toimii nuorten palvelu- ja neuvontaverkostona. Kuntaan on koottu hyvinvointikoordinaattorin työn tueksi myös hyvinvointityöryhmä, johon kutsutaan mukaan myös yhdistysten edustaja/edustajia. Hyvinvointiryhmä koostuu eritoimialojen työntekijöistä. Lisäksi työryhmään kutsutaan käsiteltävän asian mukaan erihallintoalojen edustajia ja toimialajohtajia sekä muita asiantuntijoita. Tarvittaessa hyvinvointikoordinaattori kutsuu kokoon myös muita yhteistyöryhmiä, kuten koronakriisin aikana koottu omaishoitajien asioihin perehtynyt työryhmä.

5.6 Päihteiden käytön vähentäminen

Päihteet ja rahapelaaminen puheeksi kaikissa sote-palveluissa. Ehkäisevän päihdetyön kehittäminen, uuden Ehkäisevän päihdetyöryhmän perustaminen kuntaan sosiaalijohtajan toimesta.

5.7 Työllisyyspalvelujen kehittäminen

Kosken TI kunta on lähtenyt vuoden 2021 alussa mukaan työllisyyden kuntakokeiluun. Kuntakokeilun kohderyhmään kuuluvat ne työttömät ja työllistymistä edistävissä palveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30- vuotiaat, maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat työttöminä työnhakijoina ja työllistymistä edistävissä palveluissa kokeilualueiden TEtoimistoissa. Kokeilussa kehitetään työnhakijoille tarjottavia työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla voidaan nykyistä paremmin tunnistaa ja ratkaista asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet sekä osaamisen kehittämistarpeet.

Työttömien terveystarkastuksien toimivuuden kartoittaminen ja niiden hyödyntäminen liikunta- neuvonnassa ja terveellisiin elintapoihin ohjaamisessa sekä psyykkisen hyvinvoinnin tukemisessa.

5.8 Liikunta ja kulttuuri hyvinvoinnin lähteenä

Kuntastrategiaan on yhdeksi pääteemaksi nostettu liikunnan ja kulttuurin merkitys hyvinvoinnin lähteenä.

Yhteenveto

Kosken TI kunnan asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin tilaa työikäisten ja ikäihmisten osalta seurataan monialaisesti. Vuonna 2019 kuntalaisille teetetyn Palvelukyselyn tulosten pohjalta vastanneista yli 90% kokee olevansa onnellisia tai hyvin onnellisia. Vain 13 % vastanneista ei harrasta tällä hetkellä liikuntaa, 85%:lla on mielekästä tekemistä, 78% tuntee olonsa turvalliseksi tai todella turvalliseksi ja 60,8% vastanneista kokee saavansa vaikuttaa kunnan asioihin. Näiden tulosten valossa on hyvä todeta, että hyvinvoinnin tila kunnassamme on hyvä, mutta kehitettävääkin löytyy.

Hyvinvointisuunnitelman päätavoitteet on listattu alla ja niiden saavuttamista tukevien toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain päivitettävällä työikäisten ja ikäihmisten *Hyvinvointisuunnitelman seuranta* työkalulla. Tavoitteiden asettelua sekä niiden toteutumista on arvioimassa ainakin, eri toimialojen viranhaltijat, vanhus- ja vammaisneuvosto sekä moniammatillinen Hyvinvointityöryhmä.

Työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma

30.11.2021

Seurantataulukko koostuu seuraavista päätavoitteista:

1. Turvallinen ja osallistava toimintaympäristö.
2. Työikäisten aktiivisuuden ja elämänhallinnan lisääminen.
3. Terveysten edistäminen.
4. Työllisyyden edistäminen.
5. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen.
6. Ikäihmisten merkityksellisyyden kokeminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen.
7. Onnistuneiden hoito- ja hoivapalvelujen järjestäminen.
8. Kotona-asumisen mahdollistaminen.